

Psyiskt status, exempel vid vanföreställningssyndrom

Områden som bör/kan beröras. Ställs inte upp med rubriker utan beskrivs i löpande text.	Exempel och förslag, kommentarer	
Kort beskrivning av patientens yttre/somatiska observationer:	"Vårdad/särpräglad klädsel",	
	<i>Tecken på yttre trauma:</i>	Rivmärken på halsen, skärsår på handlederna, etc.
	<i>Abstinenssymptom:</i>	Tremor, svettning, etc.
	<i>Missbrukstecken:</i>	Stickmärken, miotiska pupiller, etc.
	<i>Annat:</i>	Foetor ex ore, ikerisk, gula sklerae, kakektisk, etc.
Vakenhetsgrad/medvetandegrad:	Helt vaken, slö, sömnig, i dvala men väckbar, medvetandesänkt men reagerar på smärtstimuli, medvetlös, etc.	
Orienteringsgrad, v b Intellectuella funktioner:	"Helt orienterad (tid, rum och person), orienterad till tid och rum men ej till person". "När- och fjärrminne u.a." Konfabulationer? (<i>tecken på avsaknad av närminne, ses vid Wernicke-Korsakoffs syndrom</i>). Närminne testas med femsaksprov. Vid misstanke om demens utförs Mini-mental test.	
Kontaktförmåga, formell och emotionell:	Formell kontakt gäller grovt att tala begripligt och upprätthålla samtalet. Emotionell kontakt gäller känslomässig tillgänglighet/närvaro, följsamhet. God formell och emotionell kontakt, god formell men bristfällig emotionell kontakt, reserverad/avvisande i kontakten , självförsunken, ej kontaktbar pga ..., etc.	
Grundstämning/affekter:	Förhöjd/neutral/sänkt. Ex "neutral till lätt sänkt grundstämning." Euforisk, expansiv, irritabel. Oro, irritation, aggressivitet, gråter/skrattar, affektlabil.	
	<i>Typiska schizofrena tecken:</i>	Inadekvata affekter, avtrubbade (flacka) affekter - ett "negativt" symptom
	<i>Typiska maniska tecken:</i>	Förhöjd grundstämning. Expansiv, irritabel, euforisk.
Motorik, mimik och talets motorik och fonetik	Anges vid avvikelse, annars ex "Psykomotorik ua"	
	<i>Motorik:</i>	Motoriskt orolig, rastlös, ofrivilliga rörelser, hämmad motorik, etc.
	<i>Mimik:</i>	Sparsam/livlig mimik, etc.
	<i>Tal:</i>	Flödande/ordrikt tal, talträngd, enstaviga svar, stackato tal, lång svarslatens, mutism, talar med hög röst, entonigt, etc.
	<i>Typiska depressiva tecken:</i>	Sparsam mimik, lång svarslatens - tecken på "psykomotorisk hämning"
	<i>Typiska maniska tecken:</i>	Flödande/ordrikt tal, talträngd, talar med hög röst.
	<i>Typiska schizofrena tecken:</i>	Mutism, stackatotal, mumlar för sig själv.
Tankeförlopp:	Koncentrationssvårigheter, ambivalens, tankehämning, förvirring (bör beskrivas), ordsallad (uppkommer vid splittring), perseveration (svårt att avbryta en tankegång), etc.	
	<i>Typiska maniska tecken:</i>	Tankeflykt, ytliga associationer.
	<i>Typiska schizofrena tecken:</i>	Depersonalisation, derealisation, tankedetraktion, tankekrängsel, tankestopp, ordsallad, ytliga associationer, neologismer, förbisvar, perseveration.
Tankeinnehåll:	Tvångstankar, vanföreställningar (kan vara primära eller sekundära, och bisarra eller icke-bisarra), övervärdiga idéer (grandiositet eller megalomani) depersonalisation, derealisation, depressivt tankeinnehåll.	
	<i>Typiska schizofrena tecken:</i>	Tankeutsändning, tankepå sättning, tankeöverföring, tankestyrning, tankepåverkan, tanke- och handlingspåverkan. (Detta är patientens tolkningar av sin jag-störning.)
	<i>Typiska maniska tecken:</i>	Grandiositet, megalomani.
Perceptionsstörningar:	Illusioner, hallucinationer (hörsel/röst- , syn-, lukt- eller somatiska/kroppsliga hallucinationer).	
Suicidal intention:	Ev dödstankar, dödsönskan, suicidtankar, suicidplaner, suicidförsök.	
Sjukdomsinsikt/känsla, behandlingsmotivation:	Vanligtvis obefintlig vid vanföreställningssyndrom.	